

1. CILJEVI ZA NOVU POLITIKU

1.1. Otvoreno društvo. Naš cilj je izgradnja otvorenog društva utemeljenog na vrijednostima poštivanja ljudskog dostojanstva, slobode, jednakosti, pravde, demokracije, tolerancije, vladavine zakona, solidarnosti između žene i muškarca, poštivanja ljudskih prava i prava koja pripadaju manjinama. Ostvarenje ovoga cilja osigurat će se kroz stalnu borbu protiv socijalne isključenosti i diskriminacije, promovirajući socijalnu pravdu i zaštitu, jednakost između žena i muškaraca i solidarnost između generacija i zaštitu prava djeteta.

1.2.

Ekonomski rast.

Izgradnja tržišta što će omogućiti održivi razvitak Bosne i Hercegovine utemeljen na geografski balansiranoj ekonomskoj razvitku s konkurentskom socijalno-tržišnom ekonomijom koja će težiti punoj uposlenosti i društvenom napretku, s osobitom pozornošću na zaštiti i unapređenju kvalitete životne sredine. Ovi će ciljevi biti ostvareni na način da će promovirati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i solidarnost na prostoru oba entiteta, svih deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta, poštujući bogatu kulturnu različitost i kulturno naslijeđe;

1.3.

Građanska prava.

Stalno zalaganje za zaštitu i razvitak građanskih prava, a posebice u oblasti izravnoga sudjelovanja u upravljanju javnim poslovima, na način da je zajednički interes ili volja ljudi Bosne i Hercegovine ključni kriterij za postizanje svih rješenja što se tiču političkog, ekonomskog, socijalnog i kulturnog života, uključujući osiguranje potpune slobode mišljenja, savjesti i religije, slobode izražavanja i informiranja i slobode okupljanja i udruživanja;

1.4.

Akaderske slobode.

U potpunosti ćemo osigurati da umjetnost i znanstvena istraživanja budu oslobođena svih ograničenja uz puno poštivanje akademskih sloboda;

1.5.

Naobrazba.

Svakom čovjeku u Bosni i Hercegovine, bez ograničenja, osigurat ćemo pravo na naobrazbu i pravo na profesionalnu i trajnu obuku. Ovo pravo uključuje da bez diskriminacije i pod jednakim uvjetima svatko ima mogućnost potpuno besplatno pohađati osnovnu i srednju naobrazbu. Viša

(sveučilišna) naobrazba osigurat će se podjednako dostupnim svakome prema njegovim sposobnostima i željama koje neće biti umanjene njegovim/njezinim socijalnim, ekonomskim ili geografskim položajem. Svim roditeljima, pod jednakim uvjetima, omogućit ćemo da svojoj djeci osiguraju takvu naobrazbu i školovanje koje će biti usuglašeno s njihovim religioznim, filozofskim i pedagoškim ubjeđenjima;

1.6.□□□□

Radno pravo.

Osiguranje potpunog poštivanja prava na uposlenje i na slobodno izabrano i prihvaćeno zanimanje bit će najvažniji ekonomski prioritet. Svakom radniku i svakoj radnici osigurat ćemo pravo na radne uvjete koji poštuju njegovo/njezino zdravlje, sigurnost i dostojanstvo. Svakom radniku i svakoj radnici osigurat ćemo poštivanje njegovog/njezinog prava na ograničen broj radnih sati, na dnevni i tjedni odmor i na plaćeni godišnji odmor. Pri ostvarivanju ovoga cilja, svakom radniku i svakoj radnici jamčit ćemo pravo na pravednu i zadovoljavajuću plaću koja njemu/njoj i njegovoj/njezinoj obitelji osigurava egzistenciju što odgovara ljudskom dostojanstvu. Ukoliko bude potrebno, ovo će pravo posredstvom države biti upotpunjeno drugim sredstvima fiskalne politike i socijalne skrbi;

1.7.□□□□

Sindikalna prava.

Radnicima i radnicama, odnosno njihovim predstavnicima/cama u potpunosti ćemo jamčiti informiranost i konzultiranje u poduzetništvu. Osigurat ćemo potpuno poštivanje prava svake osobe da s drugima obrazuje sindikate i da stupa u sindikat po svome izboru radi zaštite i unapređenja svojih ekonomskih i socijalnih interesa. Svim radnicima i radnicama pružit ćemo zaštitu protiv neopravdanog otkaza. Mladim ljudima koji su uposleni osigurat ćemo radne uvjete odgovarajuće njihovoj životnoj dobi, uključujući zaštitu od ekonomske eksploatacije i takve vrste rada koji bi mogao naškoditi njihovoj sigurnosti, zdravlju, naobrazbi, ili fizičkom, mentalnom i socijalnom razvoju;

1.8.□□□□

Prava neuposlenih.

Svakoj osobi osigurat ćemo zaštitu za vrijeme trajanja neuposlenosti. Osigurat ćemo učinkovite i besplatne usluge traženja uposlenja, koja će uključivati po potrebi i usluge prekvalifikacije i usavršavanja. Za vrijeme neuposlenosti, svim će se neuposlenim osigurati minimalno pravo na minimum socijalne sigurnosti, bez diskriminacije po bilo kojim osnovima;

1.9.□□□□

Zabrana diskriminacije.

Potpuna predanost osiguranju i zaštiti prava na potpunu jednakost pred zakonom dosljednim poštivanjem načela opće zabrane diskriminacije, posebice se boreći protiv svih vidova diskriminacije što se temelji na nacionalnosti. Mjere što će biti poduzete u cilju osiguranja specifičnih prednosti u korist one skupine koja se nalazi u nepovoljnom položaju neće biti smatrane narušavanjem načela jednakosti;

1.10.□

Borba protiv kriminala, korupcije i terorizma.

Pitanje borbe protiv kriminala, korupcije i terorizma naš je ključni sigurnosni prioritet. Osigurati ćemo veću neovisnost i odgovornost pravosudnog sustava, te poboljšati njegovu učinkovitost kroz usvajanje i provedbu strategije razvitka pravosudnoga sektora. Radi iskorjenjivanja korupcije nastojat ćemo u potpunosti provesti politiku nulte tolerancije prema korupciji, iskorjenjujući ukoliko to bude potrebno i drakonskim kaznama korupciju iz svih sfera javnoga poslovanja, uključujući javne nabave, zdravstvo, naobrazbu i komunalne usluge. U oblasti borbe protiv terorizma unaprijedit ćemo kapacitete sigurnosnih agencija u području borbe protiv terorizma i stalno ćemo jačati međunarodnu suradnju na ovome području, uključujući korištenje sredstava za odgovarajuću provedbu međunarodnih konvencija iz ove oblasti.

1.11.□

Zaštita djece.

Svakoj ćemo obitelji osigurati pravnu, ekonomsku i socijalnu zaštitu. Naročitu ćemo pozornost posvetiti osiguranju prava da sva djeca, jednako, bez obzira na mjesto rođenja ili bilo koji drugi ekonomski, politički, administrativni ili društveni status, imaju sve uvjete za zaštitu i brigu prijeko potrebnu za njihovu dobrobit. Pravo na socijalno osiguranje i socijalne usluge što će jamčiti zaštitu djece (dječji doplati i drugi mehanizmi dječije socijalne skrbi) u potpunosti će biti jednako osigurano za svu djecu na prostoru cijele Bosne i Hercegovine;

1.12.□

Porodiljsko odsustvo.

Svim majkama tijekom razumnog vremenskog razdoblja prije i poslije porođaja bit će pružena posebna zaštita. Tijekom ovoga razdoblja svim će majkama biti osigurano pravo na socijalno osiguranje i skrb, a uposlenim će se majkama jamčiti plaćeno odsustvo sukladno standardima što su na snazi u zemljama Europske unije. Iskorijenit ćemo u potpunosti praksu poslodavčevih kršenja radnih prava uposlenih majki;

1.13.□

Briga za stare osobe.

Starijim će se ljudima osigurati potpuna neovisnost davanjem čvrstoga jamstva da će imati

osigurane uvjete za dostojanstven i neovisan život. Mi ćemo jamčiti poštivanje ovoga osnovnog prava na način da ćemo cjelovitom reformom sustava mirovinskoga osiguranja osigurati pravo na mirovinu i socijalno osiguranje jednako za sve starije ljude, uključujući pravo na socijalnu mirovinu za sve starije, bez obzira na duljinu trajanja mirovinskoga osiguranja, te pravo na jednakopravno sudjelovanje u društvenom i kulturnom životu;

1.14.□

Briga za osobe s onesposobljenjem.

Svim ćemo osobama s onesposobljenjima osigurati punu neovisnost i društvenu integraciju u mjeri u kojoj se osigurava njihova neovisnost, socijalna i profesionalna integracija i njihovo sudjelovanje u životu zajednice. Ovo ćemo pravo osigurati tako da ćemo ukinuti sve oblike diskriminacije po bilo kojoj osnovi, i sve politike i vladine institucije u Bosni i Hercegovini bit će mobilizirane u osiguranje i zaštitu ovoga prava;

1.15.□

Socijalna sigurnost za sve.

Osigurat ćemo da država svakoj osobi u Bosni i Hercegovini osigura pravo na standard života što će omogućiti zdravlje i blagostanje, njegovo i njegove obitelji, uključujući hranu, odjeću i stan. Razinu ukupne socijalne sigurnosti i socijalne sigurnosti najugroženijih pojedinaca i skupina povećavat ćemo stalnim poboljšanjem životnih uvjeta. Za provođenje ovoga cilja osigurat ćemo funkcioniranje sustava socijalnog osiguranja i mrežu javnih i privatnih socijalnih usluga koje će imati na raspolaganju adekvatne javne resurse prijeko potrebne za njegovo ostvarivanje. U cilju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti država će osigurati pravo na socijalnu pomoć i smještaj za sve one koji raspolažu prihodima što nisu dostatni za minimalni standard života koji omogućava punopravnu participaciju u političkom, ekonomskom, društvenom i kulturnom životu;

1.16.□

Zdravstvena zaštita za sve.

Svaki će stanovnik Bosne i Hercegovine imati pravo na preventivnu zdravstvenu zaštitu i pravo na medicinski tretman bez obzira na njegov ekonomski i socijalni položaj, bez diskriminacije i pod jednakim uvjetima. Sustav zdravstvenoga osiguranja će pored osnovnog, besplatnog zdravstvenog paketa prava i usluga omogućivati korištenje zdravstvenih prava i usluga što će za sve osigurane osobe jamčiti uživanje najboljeg stanja fizičkog i društvenog zdravlja koje može postići. Nitko u Bosni i Hercegovini neće biti bez zdravstvenoga osiguranja. Provođenjem cjelovite i sveobuhvatne reforme u sektoru zdravstva, osigurat ćemo prijeko potrebne resurse za učinkovit zdravstveni sustav, koji će osigurati jednaku dostupnost kvalitetnih zdravstvenih usluga na cijelom prostoru Bosne i Hercegovine;

1.17.

Sigurnost života na selu.

Svim ćemo ljudima na selu nastojati osigurati dostojanstven standard života kroz angažiranje javnih resursa za poboljšanje metoda proizvodnje, očuvanja, prerade i raspodjele poljoprivrednih proizvoda i razvojem poljoprivrednih sustava na takav način da se postigne najučinkovitije iskorištavanje i uporaba prirodnih resursa. Reformom poljoprivrednoga sektora nastojat ćemo osigurati učinkovitu i sukladno europskim standardima državnu potporu koja će osigurati povećanje produktivnosti poljoprivrednog sektora i koja će podstaći snažan rast agrobiznisa i uposlenosti na selu;

1.18.

Mir, sigurnost i održivi razvitak..

U odnosima sa svijetom nastojat ćemo doprinijeti miru, sigurnosti, održivom razvitku planete Zemlje, solidarnosti i poštivanja između ljudi; zalagat ćemo se za slobodnu i poštnu trgovinu, za smanjenje siromaštva i zaštitu ljudskih prava, a posebice prava djeteta;

1.19.

Lokalna samouprava.

Na razini jedinica lokalne samouprave osigurat ćemo pravo i osposobljenost lokalnih institucija vlasti da, u granicama zakona, reguliraju i rukovode javnim poslovima, na temelju vlastite odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva. Lokalnim vlastima će u granicama zakona biti omogućeno korištenje punog diskrecijskog prava da provode svoje inicijative u svezi sa svim pitanjima koje nisu isključene iz njihove mjerodavnosti. Za ostvarivanje svojih inicijativa, ukoliko to bude potrebno, lokalnim će vlastima biti osigurana pomoć u osiguranju javnih resursa prijeko potrebnih za njihovo provođenje.